

Instytut Pamięci Narodowej - Lublin

<http://lublin.ipn.gov.pl/pl5/aktualnosci/44634,Otwarcie-wystawy-Kwatera-L-panteon-narodowy-pod-cmentarnym-murem-Lublin-20-grudn.html>
2018-07-23, 02:00

Ekspozycja wystawy „Kwatera Ł – panteon narodowy pod cmentarnym murem” – Lublin, 20 grudnia 2017-31 stycznia 2018

20 grudnia otwarto wystawę IPN „Kwatera Ł – panteon narodowy pod cmentarnym murem” na dziedzińcu Zamku w Lublinie

Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Lublinie oraz Muzeum Lubelskie w Lublinie dokonali uroczystego otwarcia wystawy „Kwatera Ł – panteon narodowy pod cmentarnym murem”, która eksponowana jest na dziedzińcu Zamku w Lublinie od 20 grudnia 2017 r. do 31 stycznia 2018 r.

Wystawę otworzyła gospodarz miejsca, dyrektor Muzeum Lubelskiego w Lublinie, dr Katarzyna Mieczkowska oraz dyrektor lubelskiego IPN, Marcin Krzysztofik.

- Lublin jest pierwszym miastem poza Warszawą, gdzie prezentowana jest wystawa. Wydaje nam się, że dziedziniec Zamku Lubelskiego jest właściwym miejscem do tego. To tutaj były wykonywane pierwsze egzekucja na żołnierzach podziemia antykomunistycznego. Pierwsze stracenie miało miejsce 15 listopada 1944 r., ale więzienie zaczęło funkcjonować już na początku października – mówił szef IPN w Lublinie.

Dyrektor Krzysztofik odniósł się również do miejsca poszukiwań szczątków żołnierzy podziemia antykomunistycznego w Lublinie.

- Cmentarz przy ul. Unickiej jest tzw. „lubelską łączką”. To symboliczne miejsce dla Lubelszczyzny, gdzie zostało wrzuconych do dołów wielu zasłużonych żołnierzy polskiego podziemia – to był kwiat naszego regionu – mówił.

Głos zabrała także mec. Monika Mużacz-Kowal, p.o. Naczelnika Wydziału Identyfikacji Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN, która uczestniczyła w pracach w Kwaterze Ł.

- Podczas pięcioletnich prac na „łączce” odnaleźliśmy 232 szkielety i szczątki ludzkie w układzie anatomicznym oraz kilka tysięcy fragmentów szczątków ludzkich. Większość Kwatery Ł i Ł2 na początku lat 80. zostały przeznaczone na pochówki dla osób zasłużonych dla władzy „ludowej”. W związku z tym na ten teren wjechał ciężki sprzęt, który rozrucił szczątki naszych bohaterów – powiedziała Mużacz-Kowal.

Przedstawicielka Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN zaznaczyła, że choć „łączka” znajduje się w Warszawie, to i tak ma wiele związków z Lubelszczyzną.

- „łączka” warszawska jest symbolem, bo tam właśnie odnaleźliśmy mjr. Hieronima

Dekutowskiego ps. „ Zapora”, który jest tak bardzo zasłużony dla ziemi lubelskiej, ale również płk. Zygmunta Szendzielarza ps. „Łupaszko” – jego podkomendy por. Henryk Wieliczko ps. „Lufa” został stracony tu: w Lublinie na Zamku. Stąd też dziś pokazujemy wystawę o warszawskiej „Łączce”, ale mam nadzieję, że przyjdzie taki czas, iż prace naszego biura będą tak bogate w wyniki, że przedstawimy wystawę o „lubelskiej Łączce” – bo tak można nazwać miejsce na cmentarzu przy ul. Unickiej w Lublinie. Miejsce, które łączy pokolenia.

Na otwarciu wystawy obecni byli również członkowie rodzin bohaterów, Magdalena Zarzycka-Redwan (córka Stefanii Zarzyckiej) i Magdalena Bizior-Mikos (wnuczka kpt. Stanisława Biziora).

***

Wystawa „Kwatera Ł – panteon narodowy pod cmentarnym murem” została przygotowana przez Instytut Pamięci Narodowej jako podsumowanie prac poszukiwawczych prowadzonych na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach. Ekspozycja powstała we współpracy Biura Edukacji Narodowej z Biurem Poszukiwań i Identyfikacji.

Głównym tematem wystawy jest Kwatera Ł, zwana potocznie „Łączką”. Na opowieść o historii tego miejsca składa się z jednej strony proces zacierania śladów po ofiarach terroru komunistycznego, z drugiej – prace poszukiwawcze zespołu IPN. Wystawa dzieli się na dwie części, co jest podkreślone kolorystyką – w części poświęconej zbrodni i zacieraniu śladów dominuje czerń i biel, proces poszukiwań oddany jest poprzez fotografie barwne.

Lublin jest drugim po Warszawie miastem, w którym prezentowana jest wystawa. Poszukiwania szczątków ofiar systemu komunistycznego prowadzone są także w naszym mieście. Wybór miejsca, gdzie pokazujemy wystawę, nie jest przypadkowy. Zamek lubelski w latach 1944–1954 pełnił funkcję jednego z centralnych więzień karno-śledczych Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, a jego ofiary grzebano w bezimiennych miejscach na cmentarzu przy ul. Unickiej.

autorzy: Aleksandra Kaiper-Miszułowicz, Kamila Sachnowska

konsultacja: dr hab. Krzysztof Szwagrzyk

recenzja: dr Maciej Korcuć

redakcja: Katarzyna Zonn-Pasternak

druk: Andrus

Na wystawie wykorzystano zdjęcia: Joanny Borowskiej, Rafała Michlińskiego, Marty Brzozowskiej-Smolańskiej, Krzysztofa Szwagrzyka, Wojciecha Wojnicza, Piotra Życieńskiego oraz fotografie ze zbiorów: Narodowego Archiwum Cyfrowego, Archiwum IPN, Centralnego Archiwum Wojskowego, Polony, Agencji FORUM, Archiwum Rodziny Mieszkowskich.

Cytaty z Anieli Steinsbergowej, Marii Leśnikowskiej i Alojzego Grabickiego za: M. Szejnert, *Śród żywych duchów*, Londyn 1990.

Autorki dziękują za pomoc Andrzejowi Ciskowi, Markowi Nadolskiemu, Pawłowi Rokickiemu oraz pozostałym pracownikom BEN i BPil, którzy udzielili im wsparcia.

PLIKI DO POBRANIA

[Zaproszenie \(pdf, 3.34 MB\) 19.12.2017 12:00](#)